

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך | פרשת כי תצא

גליון מס' 149 התשפ"ג

בְּדֶרֶךְ הַפְּרָשָׁה

ה"חזון איש" זצ"ל

משמים, משום שיש בו תשובה גדולה לשאלתך: איש עסקים גדול מחו"ל שלח את אשתו לעשות עסקה גדולה פאן, בארץ ישראל. מדבר היה בקניית שטח גדול לבנינים, והיה עליה להגיע לבנין בתל אביב, בו ישבו כל אנשי העסקים ואנשי המקצוע הנדרשים לשם בצוע העסקה וחתימת החוזה. העסקה הייתה בכסף מזמן, ובעלה שלח עמה את הכסף. בעלותה במדרגות הבנין היא מעדה ונפלה. לקחו אותה באמבולנס לבית חולים לבדיקות. לאחר שהתברר שהכל ברוח ה' תקין, היא שבה לבנין כדי לחתם על החוזה. אולם, משפתחה את תיקה גלתה לתדהמתה שהכסף איננו! ככל הנראה נפל מהתיק

אצל האדם אין 'יאוש בעלים' גם כשהכל נראה אבוד – ה' עמנו!

לא תראה את שור אחיה או את שני נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחיה... וכן תעשה לכל אבדת אחיה אשר תאבד ממנו ומצאתה (כב, א-ג)

הצדיק רבי יעקב גלינסקי זצ"ל היה דרשן מפלג, פה מפיק מרגליות. למרות היותו קצר קומה, קולו היה עצמתי וחוצב להבות, כמה פעמים הוא מסר שיחה בשיבה. גם בכנס הגדול שערכנו בתל אביב בהיכל יד אליהו לפני שלושים וחמש שנה, בהשתתפות עשרת אלפים איש, הזמנתי אותו לדרש, והוא רתק את כל הקהל בדרשתו המתוקה מדבש.

בימי נעוריו עבר צדיק זה תלאות רבות וקשות שאי אפשר לתארן במלים. הרוסים רדפו אחריו ושלחוהו לסיביר. גם הנאצים רדפוהו. כל משפחתו נאבדה. בתחלת שנות העשרים לחייו הגיע ארצה בגפו, ללא אה ורע. שבור ורצוף, שבע צרות ונדודים, מיאש מהחיים.

הוא שמע שיש צדיק גדול בבני ברק, ה"חזון איש" זצ"ל. גאון עולם ובעל רוח הקדש, והחליט להכנס אליו.

"כן בחור! מהיכן אתה?", שאלו ה"חזון איש". הוא החל לככות, ותוך כדי כתיב ספר על כל התלאות שעבר מילדותו. "אני מיאש מהחיים", סיים את דבריו. נענה ה"חזון איש" והשיב לו: "אספר לך ספור. בדיוק היום בא לפני דין תורה, ואני בטוח שהדברים כגון

עם מעידתה.

המקום שם היה מקום סואן במיוחד, כה שהסכויים שימצא את הכסף דוקא אדם ירא שמים, שיתאמן להשיבו, היו אפשריים. בכל זאת היא נסתה לשאל ולתלות מודעות על דבר האבדה והדרך ליצירת קשר עמה, למרות שלא היתה לה כל תקנה שהכסף ישוב אליה.

למעשה, מי שמצא את הכסף היה אדם חרדי, שגם הוא הגיע לאזור כדי לחתם על חוזה בפני אהוד מעורכי הדין שם. עיניו צדו את המודעה, והוא הבין שהוא מצא את כספה של האשה הזאת. בהיותו ירא שמים, מדקדק במצוות, יצר קשר עם האשה, הודיע לה על המציאה, אלא שטעו, שלפי ההלכה הכסף שיה לו, שכן נפסק להלכה שהמוצא אבדה בסרטא ופלטא גדולה, ובכל מקום שהרבים מצויים שם - הרי אלו שלו, מפני שהבעלים מתאשים מהם. הקב"ה שלח לו, אם כן, מתנה מן השמים! הוא צריה לחתן ילדים...

השנים החליטו, בהסכמה מלאה, לגשת אלי - ספר ה"חזון איש" - ואת אשר אמר להם יעשו.

אמרתי לו: 'טעות גדולה בידה! האשה הזאת איננה הבעלים על הכסף! הכסף שיה לבעלה, והיא בסה הכל שליחה להעביר את הכסף ליעודו! ממילא, אין לה הזכות והתקף להתיאש. מאחר שבעלה, שהוא הבעלים על הכסף, לא התיאש - עליה להשיב את הכסף!'

עכשיו תבין, סים ה"חזון איש" את דבריו לרבי יעקב גלינסקי, "מדוע הקב"ה גלגל את הספור הזה לפתחי היום, כדי להודיע גם לה: אינה 'בעל הבית' על החיים כדי שתוכל להתיאש מהם! אתה בסה הכל שליחה של הקב"ה, והוא ששלח אותה לכל המקומות שהיית בהם עד היום. בעל הבית - הקב"ה - בשום פנים ואופן לא התיאש ממך! עליה להתחזק, ולהמשיח במלוי תפקידיה בעולם!'

הרב גלינסקי ספר איה החזון איש המשיח לעודד אותו, ונסה בו פחות מחדשים לבנות את חינו ועתידו. צרות ויסורים הם תקונים שבאמצעותם צריה האדם להשלים את תקונו בעולם, ואינם מעניקים לו זכות להתיאש!

(רבי ראובן אלבו שליט"א - משכני אחריר)

בדרך רבותנו

שפרו וחדשו מעשיכם

'לחטה' תורה ומצוות!

ספר לי רבי נתן איינפלד שליט"א, את שספר לו אדם חשוב מוגני חסידי גור:

בשנת תש"ב עליתי לארץ ישראל לאחר שנצלתי מהמלחמה הנוראה. לא זו בלבד שה' הצילני מהתפת, אלא שהצלחתי להוציא משם בנסי נסים רכוש עצום - שק של חמשה עשר קילוגרם זהב! היה זה הון בעל שווי עצום, אבל בימים ההם שררה בארץ ישראל עניות גדולה ואימה. היה קשי בהשגת צרכי המאכל המינימאליים ביותר.

אמרתי לעצמי: לשם מה לי זהב? הרי אני צריה משכרת חדשית כדי רכישת לחם...

באחד הימים התהלכתי ברחובות בני ברק. במקום שפיוס נקרא רחוב 'חזון איש' פנת 'הרב דסלר', שאז עדין היה מקום שומם, מלא גבעות ועצים. בלילות נשמעו בו יללותיהם המפחידות של התנים... הבחנתי שבדיוק מולי פוסע ה"חזון איש" זצ"ל ומקלו בידו.

ה"חזון איש" היה רגיל בהליכות לצרה בריאותו. פעמים רבות בעת טיוליו הבריאותיים עם תלמידיו המסורים, היה מרים לפתע פתאם את עיניו הקדושות ושואל את מלווהו בתמיהה: "היכן אנו נמצאים? הרי אזור זה אינו מכר לי!". כשהתלמיד היה משיבו כי הנם בעת בסוף רמת גן, אמר: "כזה תוספות קטן למדנו זמן כה ארוך?"...

בני ברק בשנותיה הראשונות

אפלו בעשירית מרכושי, הייתי כיום מיליונר. עכשיו אין מגרשים, ומכל הזקב לא נשאר בְּיָדֵי מאום... ספור זה גרם לי התעוררות עצומה:

רבתי, מצויים אנו בעולם הזה. באפשרותנו לקנות תורה ומצוות, לזכות בש"י עולמות עבור כל מלה של תורה! אוצרות מתגלגלים לְיָדֵינוּ בכל רגע! מקפים אנו בתר"ג מצוות, הבה נקח מהם עוד ועוד! הגאון מוילנא ז"ל, שכל חייו היו מקשה אחת של עבודת הבורא, התבטא לפני פטירתו ואמר: "פה בעולם הזה, בשביל כמה קופיקות נתן לקנות ציצית, ושמה בשביל כל חלקא דעלמא...

פה בעולם הזה, אפשר לקנות מצוות, למוד תורה בכל רגע, לקום עוד ועוד מצוות בשמחה, ואלו שם, בעולם האמת – אפלו הצדיקים הגדולים כבר אינם יכולים לפעל – "במתים חפשי" – כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצוות.

הצדיקים ממחישים לנו כיצד נתן לנצל כל שניה בעולם הזה לרכישת קנייני נצח. הם מלמדים אותנו כיצד אדם אחד יכול לרכש לעצמו ים של תורה..

דגמא לכה הנה מרא דכלא תלמודא, **רפי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל**. במשך עשרות שנים הנה שקוע עמק עמק בתורה, עם כוז מתיקות, כוז ערבות, כוז חביבות. לא רק שהיה לומד, אלא למודו הנה על מנת ללמד! הוא זכה להחזיר ברכבות שומעי לקחו את מתיקות התורה. הוא למדם שכל אחד יכול לזכות לדרגות עצומות בתורה!

אני הייתי חסיד מבהק של האדמו"ר בעל ה"אמרי אמת" מגור זצ"ל, ונהגתי בכל עת להכנס אליו להתיעץ עמו, אבל שמעתי שיהודים רבים נוהרים אל ה"חזון איש" להועץ בו ולקבל את ברכותיו. מאחר שפגשתי בו חשבתי אף אני לטל ממנו עצה טובה... ספרתי לו שהגעתי מפולין בנסים, וכן על שק הזהב שהזלחתי להציל, אף תניתי לפניו את צערי, על הקשי הרב בהשגת הפרנסה. בקשתי שישא לי עצה כמה עלי להשקיע את רכושי כדי להניב הכנסה קבועה.

ה"חזון איש" האזין היטב לצדדי השאלה, הרים את מקלו בידו הקדושה, הצביע בו לעבר הגבעה שגנצבה בלב השמחה, ואמר: "בכל הפספ ותהב שיש לה תקנה באזור זה שטחים. ר' יעקב הלפרין עומד למכר פה שטחים ומגרשים, תשקיע במגרשים שלוו!".

היהודי החסיד תפס בראשו ואמר לעצמו: רבוננו של עולם, כאלו עצות נותן לי ה'חזון איש'? הוא מעץ לי לקחת את כל הזהב שלי ולקבר באדמת השמחה. הרי זו שטות עצומה, כמוה כזריקת כל כספי לים! בלבבו חשב הוא מחשבות הבאי על קדוש ישראל, ומפני כבודו לא אמר מאומה בפיו, רק מלמל: "ישר כח... תודה רבה", ונעלם...

כשספר זאת היהודי החסיד לר' נתן איינפלד בכה באמרו: "איזה שוטה הייתי! פעבור פחות מעשרים שנה כבר לא יכלו להשיג באזור זה מגרשים, ואם נמצא מגרש למכירה – מחירו הרקיע שחקים... לו הייתי שומע לעצת גדול הדור ורוכש שם שטחים,

בְּדֶרֶךְ הַזִּמּוּן

הגיש לו מעטפה ובקשו למסרה לרבה של ירושלים, רבי שמואל סלנט זצ"ל - חתן רבי זונדל מסלנט, [רבי זונדל היה הרב'ה של ר' ישראל סלנט, ותלמידו של רבנו חיים מוולוז'ין זצ"ל].

כאשר הגיע ר' משה אליעזר לירושלים בשעה טובה ומצלחת, היה זה סמוך לפטירתו של רבי שמואל סלנט. בקש ר' משה אליעזר להכניס לרבי שמואל, אה לא אפשו לו, כי הרב היה חולה וחלוש. כשאמר להם כי יש בידו מכתב שליחות מה"חפץ חיים" הכניסוהו בכבוד.

פתחו את המעטפה, ובמכתב הגורלי נכתב פה: "לכבוד הגאון... הלא הרב נמצא בירושלים על יד הכתל המערבי, ואני גר בראדן הרחוקה. אבקש מכבודו בקשה, עשו לי טובה, תגשו לכתל המערבי, ותתפללו על ישראל מאיר בן... שיזכה ליראת שמים".

כאשר שמע מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל ספור זה, הוא פרץ בבכי! ה"חפץ חיים" מבקש רחמים מרבי שמואל סלנט שיגש לכתל המערבי ויתפלל עליו שיהיה ירא שמים! מוראדיג!
ואם ה"חפץ חיים" חש כי יכול הוא להשתפר עוד ועוד - מה נאמר אנו, אובי הקיר!?

חֲדִישׁוּ מַעֲשֵׂיכֶם

מה הפונה "חדישו מעשיכם"?

חז"ל (קדושין ל ע"ב) אמרו: "אמר רב יצחק: יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום, שנאמר: 'רק רע כל היום', ואמר רבי שמעון בן לוי: יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו".

שִׁפְרוּ מַעֲשֵׂיכֶם

על הפסוק: "תקעו בחדש שופר" (תהלים פא, ד) דרשו חז"ל הקדושים (ויקרא רבה כט, ו): "'בחדש' - בחדש זה תחדשו מעשיכם, 'בשופר' - בחדש הזה שפרו מעשיכם".

ה"בן איש חי" (פרשת שמני) מבאר מהו ההבדל בין חדוש לשפור:

"שפרו" מעשיכם פרושו, שהמצוה תעשה בשלמות, בדקדוק ההלכה, באפן המשפר והטוב ביותר, כגון:

כשאדם נוטל ידיו לסעודה, בעת הנטילה עליו להקפיד לסובב את ידיו כדי שהמים יגיעו לכל מקום. או בעת הנחת התפלין - יקפיד שהתפלין תהינה במקום, ללא תזוזה, יקטין את הקשר, שלא יהיה בגדר של 'קרקפתא דלא מנח תפלין', וכה ככל תחום ותחום.

ה"חזון איש" זצ"ל נשאל, איך זוכים לקבל יראת שמים. הוא השיב שלי'ראת שמים זוכים על ידי דקדוק ההלכה על כל צעד ושעל.

כשיהודי פוסע לאחוריו בסיום תפלת העמידה באמירת "עושה שלום", יקפיד על הכתוב בשלחן ערוך, שגדל כל פסיעה צריה להיות עקב בצד אגדל. יש להקפיד על צעדים קטנים, אה לא פחות מדי, כי על זה אין שם פסיעה. אדם עלול לחשב: מהי הנפקא מינה בזה... אה הנפקא מינה היא, האם הנה מקיים את ההלכה הכתובה בשלחן ערוך או האם אתה פועל על פי מה שאתה רוצה! האם הנה מדקדק בהלכה, והנה בעל יראת שמים, או חלילה...

בליטא חי יהודי יקר בשם ר' משה אליעזר. שלש בנותיו נשאו לתלמידי חכמים עצומים: רבי מתתיהו שטייגל, מוסד ישיבת "בית מתתיהו". הצדיק מנתיבות, רבי ראובן יוסף גרשונוביץ זצ"ל, והרב יו"ק מפתח תקנה.

ר' משה אליעזר זה היה מקרב מאוד לסבא קדישא, מרנא ה"חפץ חיים" זצ"ל. טרם עלייתו לארץ ישראל בא להפרד מרבו ה"חפץ חיים", אמר לו ה"חפץ חיים" כי ברצונו למסר בידו שליחות לירושלים,

להמנע מהפרעה ולפטפט במקום אחר, אך ללא הועיל...

המצב נמשך תקופה ארוכה. כאשר לא היתה ברירה לקח אחד הבחורים, שהיה בעל ראש מפלפל, דף גדול. במשך שעה ארוכה רשם בגליון הנזיר את כל דברי ההבל שדברו הנשים הפטפטניות, ללא הקסיר מלה אחת!

למחרת, בהגיע הבחורים ללמד בחצר, נגש אל הנשים ואמר להן כי ברצונו למסר להן מכתב חשוב, כאשר פתחו הן את המכתב וקראו בו, נמלאו בושח וברחו.

יצרו של אדם מתחדש עליו. הלשון הרע, הרכילות, החצפה - אינן עברות חדשות, אך יצרו של אדם מתגבר עליו ועושה אותן בעיניו כחדשות. כך נעשות העברות בשלמות!

"תקעו בחדש שופר" - "חדשו מעשיכם", "שפרו מעשיכם".

עלינו לשים לב פי, כל ברכה תאמר בהתחדשות, כל מצוה תעשה בהתלהבות ובהתגברות, כל למוד - בהתחדשות "אשר אנכי מצוה היום" - פאלו נתנה תורה היום הנה, והכל יקיים בהשתפרות - בשלמות ובדקדוק. כך נזכה לקדשה רבה: "אשר קדשנו במצוותיו".

(רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל - יחי ראובן אלול ימים נוראים)

רבי איצ'לה בלאזר זצ"ל באר, ש"התחדשות" אינן הכוונה שבכל יום עובר האדם עברות חדשות, אלא פרושה התגברות והתחזקות - אותה עברה, אותם דברים בטלים, אבל הם נעשים עם יותר געשמה, התלהבות והתחדשות.

רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל שואל: הרי בדרך כלל, כל דבר שאדם עושה שוב ושוב - בסופו של דבר נמאס לו ממנו. ידוע כי אדם העובד בקונדיטוריה, ובמשך כל היום רואה עוגות, רבות וספר, אינו מסגל כבר לטעם מאכלים מתוקים כי נמאס לו מהם. וכן להיפך: אדם המוכר הרינג או כל מאכל חמוץ אחר, רוצה לאכל דבר בעל טעם שונה, מתוק. כך טבע העולם. כיצד יתכן שמעשי עברה תמיד נעשים עם כל הטעם והשמחה?

מתרץ ר' חיים וולוז'ינר: זו טמאת העברה - יצרו של אדם מתחדש עליו ומתגבר בכל יום, כדי לתת לו טעם ומתיקות בחטאים.

ספר רבי שרגא גרוסברד זצ"ל משגיח בשיבת פוניבז', שכאשר למד בגרודנא היה שם חם מאד. לכן היו הבחורים נוהגים לצאת לחצר הישיבה, ושם ללמוד. אך בעיה קשה נצקה בפניהם: בחצר ממוגל ישבו נשים, פטפטו בקולי קולות, והפריעו את הלמוד.

כיון שלא היה מקום ללמוד אחר שבו התאפשר להם ללמוד, נסו הבחורים לבקש בצורה יפה מהנשים

קרן ההסעות
גלגל ההצלה של ילדי ישראל

הטלפון להצלת ילד יהודי ולנחת מהילדים שלכם: 1700-50-66-22

גלגל ההצלה של ילדי ישראל הוא יחידה בלתי תלויה במסגרת משרד החינוך, המיועדת להצלת ילדי ישראל ולנחת מהילדים שלכם. המשרד אינו אחראי על הפעילות של גלגל ההצלה של ילדי ישראל.

הצליחה נא במידות טובות!

שנת הלימודים מתחילה, סלנו מתפללים ומייחלים להצלחת הילדים, גדולי ישראל מברכים את המאמצים ילד בקרן ההסעות במדה כנגד מדה בנחת מהילדים בתורה ויראת שמים.

למאות תלמידים עדין אין מימון להסעה לשנה"ל שבכתה

בידך להושיע אותם

מעוניינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ